

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 1203/06
08.06.2006. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Драгише Слијепчевића, председника већа, Љиљане Ивковић-Јовановић, Слободана Спасића, Надежде Радевић и Владимира Тамаша, чланова већа, у парници тужиоца АА, чији су пуномоћници АБ и АВ, против тужене Републике Србије - МУП РС, коју заступа Републички јавни правобранилац, Београд, ради накнаде неимовинске штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Окружног суда у Београду Гж.бр. 1233/06 од 8.02.2006. године, у седници одржаној дана 8.06.2006. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Окружног суда у Београду Гж.бр. 1233/06 од 8.02.2006. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Београду П. 6911/03 од 28.09.2005. године ставом I изреке одбијен је тужбени захтев тужиоца АА којим је тражио да се обавезе тужена Република Србија да му на име накнаде претрпљене нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због повреде права личности, због противправног лишења слободе плати 650.000,00 динара и за претрпљени страх износ од 205.000,00 динара, као неоснован. Ставом II изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име претрпљеног душевног бола због умањења животне активности плати 230.000,00 динара са законском затезном каматом од 28.09.2005. године до исплате. Ставом III изреке одбијен је део тужбеног захтева тужиоца преко износа досуђеног у ставу II изреке пресуде и то за претрпљени душевни бол због умањења животне активности до тражених 365.000,00 динара, тј. за 135.000,00 динара, као неоснован. Ставом IV изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати 66.467,00 динара.

Решењем о исправци истог суда П. 6911/03 од 12.12.2005. године ставом I изреке исправљена је пресуда Првог општинског суда у Београду П. 6911/03 од 28.09.2005. године и то тако што у образложењу те пресуде на осмој страни после првог става, треба да стоји "одлука о законској затезној камати донета је сходно члану 277. ЗОО". Ставом II изреке наведено је да у преосталом делу пресуда остаје неизмењена.

Побијаном пресудом Окружног суда у Београду Гж.бр. 1233/06 од 8.02.2006. године ставом I изреке одбијене су као неосноване жалбе тужиоца и тужене, па је потврђена пресуда Првог општинског суда у Београду П. бр. 6911/03 од 28.09.2005. године, исправљена решењем тог суда П. бр. 6911/03 од 12.12.2005. године, у ставу I и II изреке. Ставом II изреке делимично је уважена жалба тужиоца, па је преиначена напред наведена пресуда Првог општинског суда у Београду са решењем о исправци, у ставу трећем изреке тако што је обавезана тужена да тужиоцу плати на име претрпљених душевних болова због умањења животне активности поред досуђеног износа од 230.000,00 динара из става другог изреке за износ од још 60.000,00 динара, са законском затезном каматом од 28.09.2005. године до исплате, док је преко досуђеног износа а до траженог износа од 365.000,00 динара са припадајућом каматом тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом III изреке преиначена је одлука о трошковима поступка из става IV изреке првостепене одлуке, па је тужена обавезана да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати 40.167,00 динара.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је преко пуномоћника (адвоката) благовремено изјавио дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је, на основу члана 396. и 403. ЗПП ("Сл. гл. РС", бр. 125/04) испитао побијану пресуду и нашао да ревизија није основана.

Побијана другостепена пресуда није захваћена битном повредом одредбе члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју Врховни суд у поступку по ревизији пази по службеној дужности, а на друге битне повреде ревизијом се не указује.

Нису основани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је дана 12.08.1995. године противправно лишен слободе од стране МУП-а Републике Србије у месту ББ Из тог места даље је спроведен у СУП у ГГ и притворен. На ратиште у место ВВ војну јединицу ВП аа спроведен је дана 13.08.1995. године. Ту је свакодневно био изложен психофизичкој тортури и против своје воље остао је до 12.12.1995. године. Све време боравка у логору трпео је страх високог интензитета - страх за живот, за време боравка на ратишту тужилац је

трпео страх високог интензитета укупно два дана, трпео је страх средњег интензитета око месец дана укупно и страх ниског интензитета око два и по месеца. После повратка са ратишта тужилац је оболео од посттрауматског стресног поремећаја. Ради се о психичкој болести насталој као последица тортуре у логору и страха претрпљеног током ратних дејстава. Због посттрауматског стресног поремећаја код њега постоји умањење општеживотне активности од 29% које се огледа у томе да због депресивне анхедоније тужилац не осећа задовољство у храњењу, не одмара га спавање, прогоне га присилна сећања на логор, ослабљене је пажње због чега је за сваку активност била она физичка или интелектуална потребан додатан напор, снижене је социјалне активности због понашања избегавања у контакту да се не би сећао на логорске дане и боље се осећа када је сам и неактиван и за сваку радну и рекреативну активност му је потребан додатан напор воље која је због болести код њега ослабљена. Тужилац је дефинитивно у мају 2003. године сазнао да код њега постоји овај психички поремећај. И данас се налази под терапијом која ово стање ублажава.

На основу тако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови делимично усвојили тужбени захтев тужиоца.

У конкретном случају реч је о одговорности за другога а у смислу одредбе члана 172. ЗОО, па се рокови застарелости рачунају према одредби члана 376. ЗОО. Стога су правилно нижестепени судови нашли да је део тужбеног захтева тужиоца који се односи на накнаду штете за претрпљени душевни бол због повреде слободе и права личности због противправног лишења слободе и за претрпљени страх, застарело. Тужилац се на територију Републике Србије вратио 12.12.1995. године када је над њим престала физичка и психичка тортуре и када је напред наведена штета настала у пуном обиму. Тужилац је страх престао да трпи по повратку са ратишта, а како то произилази из налаза и мишљења судског вештака на који странке нису имале примедби. Како је тужба у овој правној ствари поднета суду 18.08.2003. године, правилно су нижестепени судови нашли да је у односу на потраживање накнаде штете за претрпљене душевне болове због повреде слободе и права личности и за претрпљени страх, тужбичево потраживање застарело. Ово зато што су протекли субјективни и објективни рокови прописани одредбом члана 376. став 1. и 2. ЗОО. Правилно су нижестепени судови закључили да захтев за накнаду нематеријалне штете због претрпљеног душевног бола због умањења животне активности није застарео с обзиром да је тужилац дефинитивно сазнао у мају месецу 2003. године за трајно умањење животне активности од када је почео да тече рок застарелости потраживања за овај вид нематеријалне штете.

Правилно је другостепени суд одлучио о висини накнаде нематеријалне штете за претрпљене душевне болове због умањења животне активности и одредио правичну новчану накнаду за тај вид нематеријалне штете у укупном износу од 290.000,00 динара тј. преиначио првостепену пресуду тако што је поред досуђеног износа првостепеном пресудом од 230.000,00 динара досудио још износ од 60.000,00 динара, тј. укупно 290.000,00 динара. На тај начин је, обзиром на све околности случаја, правилно примењена одредба члана 200. ЗОО.

Нису основани наводи ревизије у погледу застарелости потраживања за накнаду нематеријалне штете за претрпљени душевни бол због повреде слободе и права личности и за претрпљени страх. И Врховни суд налази да нема места примени одредбе члана 377. ЗОО с обзиром да се рокови који су одређени тим чланом рачунају само у односу на штетника који за штету одговара по основу кривице. У овом случају ради се о одговорности за другога (члан 172. ЗОО), због чега се рокови застарелости рачунају према одредбама члана 376. ЗОО.

У проведеном поступку разграничено је питање вида нематеријалне штете умањења животне активности проузроковане посттрауматским стресним поремећајем и страха и момента када је тужилац за ове видове нематеријалне штете сазнао, па су супротни наводи ревизије неосновани. Наиме, рок застарелости за накнаду штете за претрпљени страх почиње да тече од тренутка када је страх престао, независно од тога што је произвео трајне последице, као што је послератни стресни синдром, јер оне улазе у домен умањења животне активности, па се и рок застарелости за накнаду штете рачуна од тренутка када је то умањење добило облик коначног стања.

Са изложеног, Врховни суд је на основу члана 405. ЗПП одлучио као у изреци пресуде.

Председник већа-судија

Драгиша Слијепчевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

дц